

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

De descensu Copulativo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

CII. Petes primò, quare ita definierimus suppositionem personalem & simplicem?

CIII. Respondeo, quia supponi personaliter, secundum quod nominis ethimologia sonat, est supponi pro significato, quod terminò convenit secundum suam personam; non quod sola personae supponi possint personaliter; sed quod illae potissimae sint inter res, quae ita supponi possunt, a potiori autem parte sumitur denominatio; ut tamen res omnes sub illa definitione comprehenderemus, non definivimus suppositionem personalem, *acceptio termini pro suo significato, quod habet secundum suam personam*. sed pro significato, quod habet independentem ab intellectu; suppositionem verò simplicem, tamquam membrum illi oppositum, *acceptio termini pro significato quod habet dependentem ab intellectu*.

CIV. Petes secundò, an admitti debeat suppositio media, id est, absolutà, quae nec sit simplex vel personalis: vel una, quae sit simul simplex & personalis; inter simplicem & personalem?

CV. Respondeo negativè, quia quidquid supponitur formaliter, vel supponitur pro significato, quod habet dependentem ab intellectu, & sic supponitur simpliciter; vel pro significato, quod habet independentem ab intellectu; & tunc supponitur personaliter, nec assignari potest vox ulla, quae supponitur simul pro significato, quod habet dependentem, & pro significato, quod habet independentem ab intellectu.

CVI. Dices primò, vox Petrus in his propositionibus, *Petrus est ens, Petrus est conceptibilis*, supponitur tam pro significato, quod habet dependentem ab intellectu, quam pro eo quod habet independentem ab intellectu, ergò supponitur suppositione absolutà, vel saltem suppositione simplici & personali simul: probatur antecedens, quia tam sumptus pro significato quod habet dependentem ab intellectu, quam sumptus pro significato, quod habet independentem ab intellectu, est ens, conceptibilis &c.

CVII. Respondeo negando antecedens: ad ejus probationem distinguo antecedens, Petrus tam sumptus pro significato, quod habet dependentem ab intellectu, quam sumptus pro significato, quod habet independentem ab intellectu, est ens, conceptibilis &c. formaliter, & prout ista important praecisionem ab inferioribus, non prout ista absolute tali voce nominantur, nego antecedens: realiter, materialiter & identicè, concedo antecedens: sed isto sensu haec propositio, *Petrus est ens*, aequivalet huic, *Petrus est hoc individuum constans hoc corpore, & hac anima rationali*. Item haec propositio, *Petrus est conceptibilis*, aequivalet huic, *Petrus est hoc individuum &c.* Priori verò sensu haec propositio, *Petrus est ens*, aequivalet huic, *Petrus tam confuse conceptus, ut cum omni ente confundatur, & à solo non ente distinguatur, est ens*: & haec, *Petrus est conceptibilis*, aequivalet huic, *Petrus tam confuse conceptus, ut confundatur cum omni conceptibili, & solum distinguatur à non conceptibili, si detur, est conceptibilis*.

CVIII. Dices secundò: eadem vox potest sumi pro suo immediato & mediato significato, ergò & supponi simpliciter & personaliter simul, ergò datur suppositio simplex & personalis simul: probatur antecedens in voce Petrus in hac propositione, *Petrus est ens formaliter & identicè seu realiter*, ergò &c.

CIX. Respondeo negando consequentiam, quia suppositiones simplex & personalis, non sufficienter diversificantur pones immediatum & mediatum significatum vocis, pro quo vox supponatur, ut con-

stat ex dictis à num. 93. ad 99.

CX. Suppositio personalis subdividitur in essentialem, & est acceptio termini &c.; pro significato essentiali independentem ab intellectu, ut *Petrus est corpus*; & accidentalem, & est acceptio termini &c.; pro significato accidentali independentem ab intellectu, ut *Petrus est quantus*.

CXI. Petes tertio, an rectè Arriaga in summulis dividat suppositionem personalem in singularem, quam definit: *acceptio termini singularis pro suo significato singulari*; & communem, quam definit: *acceptio termini communis pro suo significato communi*.

CXII. Respondeo negativè, quia sicuti non datur significatum commune independentem ab intellectu, ita nec acceptio personalis termini pro suo significato communi; nam haec, ipsomet Arriaga loco citato eam definiente, est *acceptio termini ad significandum id quod res habet secundum se*, id est, independentem ab intellectu; Vnde illa suppositio personalis communis, erit personalis, & non erit: erit, ut supponit ipse, non erit: quia non erit acceptio termini pro significato, quod habet independentem ab intellectu.

D V B I V M V.

Quid descensus Logicus, & quae illius species.

R E S O L U T I O I.

CXIII. Dico 1. descensus Logicus est argumentativa progressio ab universali ad particularia sufficienter enumerata; ut *omnis homo est animal*, ergò *Petrus est animal*, ergò *Paulus est animal*, & sic de cæteris; ergò *omnis homo est animal*.

CXIV. Dixi, sufficienter enumerata, quia, si vel unū tantū omittatur, descensus fuisset falsus, nā si numerando Apostolos solum Iudam omittendo, dicas, *Petrus est praedestinatus, Paulus est praedestinatus, & alii novè sunt praedestinati*, ergò *omnes Apostoli sūt praedestinati*; non sequitur, quia Iudas non est praedestinatus.

CXV. Petes, quid sit ascensus Logicus?

CXVI. Respondeo, est argumentativa progressio à particularibus sufficienter enumeratis ad universale: ut *Petrus est animal, Paulus est animal, & ceteri sunt animal*, ergò *omnis homo est animal*.

R E S O L U T I O II.

CXVII. Dico 2. descensus Logicus est quadruplex, Copulativus & Copulatus, Disiunctivus & Disiunctus.

De descensu Copulativo.

CXVIII. Dico descensus Copulativus, vel, ut aliū, Universalis & Distributivus, est, qui fit ab universali ad omnia particularia seorsim sumpta, id est, in diversis propositionibus explicite, vel implicite; ut *omnis homo est animal*, ergò *Petrus est animal*, ergò *Paulus est animal*; ibi explicite: hic implicite, ergò & *Petrus, & Paulus & ceteri sunt animal*.

CXIX. Descensus Copulativus est duplex, unus completus & absolutus, & est ab universali ad omnia particularia generum & specierum; ut *omne animal est sensitivum*, ergò *omnes canes, omnes boves &c. sunt sensitivi*. Alter accommodus & incompletus, qui est ab universali ad omnia genera vel species, non verò ad omnia particularia; ut *omne animal fuit in Arca Noè*, ergò *fuit aliquod animal cuiusque speciei in Arca Noè*; non verò omnia individua cuiusque speciei vel generis: nam nostra felis in ea non fuit.

cxx. Descensus Copulativi varia sunt signa.

cxxi. Primum: subjectum, quod afficitur signo universali affirmativo; supponitur copulativè, ut in hac propositione, *omnis homo est animal*, ly *homo* sumitur copulativè: subaudi, nisi signum universale per negativum impediatur; ut hic, *non omne animal est homo*, quia sensus est, *aliquod animal non est homo*.

cxxii. Secundum: utrumque extremum propositionis negativæ supponitur copulativè; ut nullus homo est lapis.

cxxiii. Tertium: terminus communis, qui est casus obliquus termini comparativi, vel superlativi alicujus distincti specie, sumitur copulativè, ut *Leo est homine fortior*, non autem homo est homine fortior, quia homo ab homine specie non distinguitur.

cxxiv. Quartum: prædicatum cuius subjectum afficitur particula exclusiva *solus*, vel simili, sumitur copulativè; ut *solus homo est philosophus*, tantum homo est ridens, quia æquivaleret isti, *omnis philosophus est homo*, *omnis ridens est homo*.

cxxv. Quintum: terminus communis, supra quem cadit particula exceptiva, *præter*, vel similis sumitur copulativè; ut hic ly *homo*, *omne animal præter hominem est irrationale*.

De Descensu Copulato.

cxxvi. Descensus copulatus est ab universali ad omnia particularia simul, id est, in eadem propositione; ut *omnia elementa sunt quatuor*, ergo ignis, terra, aqua, & aer sunt quatuor: non autem seorsim, ergo ignis est quatuor; ergo terra est quatuor &c.

cxxvii. Signa descensus copulati sunt.

cxxviii. Primum: subjectum, cui tribuitur prædicatum numerum significans, sumitur copulativè; ut ly *elementa* supra.

cxxix. Secundum: ubi prædicatum significat actionem, vel effectum, qui singulis subjecti inferioribus vel denominatis tribui non potest, etiam sumitur copulativè; ut *tres pedes mensam sustinent*, *homines ubique vivunt*; non enim dici potest, *unus pes sustinet mensam*, *Petrus ubique vivit*: sed tres pedes, Paulus, Petrus &c.

De Descensu disiunctivo.

cxxx. Descensus disiunctivus sive determinatus, est ab universali ad aliquod particulare determinatum, id est, quod determinate assignari possit, ut *homo ambulat*, ergo Petrus ambulat.

cxxxi. Dices, per illam definitionem non satis distinguitur descensus disiunctivus à copulativo, quia uterque est à termino universali; & sub copulativè sumpto, possum descendere ad aliquod determinatum particulare, ut hic, *omnis homo est animal*, ergo Petrus est animal, ergo &c.

cxxxii. Respondeo negando antecedens: ad probationem ejus respondeo utrumque quidem esse à termino universali; sed ab hoc per utrumque diversimodè ad particularia descendi; nam per copulativum ad omnia seorsim descendere possum; per disiunctivum ad unum vel aliquod tantum.

cxxxiii. Signum descensus disiunctivi sit.

cxxxiv. Si terminus, qui supponitur, importet rationem, quæ non nisi uni individuo determinato tribui potest, sumitur disiunctivè; ut ly *homo* hic, *homo ambulat*, dato quod solus Petrus ambulet.

De Descensu disiuncto.

cxxxv. Descensus disiunctus sive indeterminatus & confusus, est ab universali ad particulare indeterminatum, id est, quod determinate designari non potest, ut *aliqua navis est necessaria ad navigandum*; debeo tibi centum oves; oportet habere equum ad equitandum: unde falsa est propositio, *hec navis est necessaria ad navigandum*, quia illa sufficit, & sic de aliis.

cxxxvi. Signa Descensus disiuncti.

cxxxvii. Primum: à termino, qui sequitur verba *desidero*, *promitto*, *exeo*, *cupio*, *debeo*, & similia internas animi affectiones indicantia, descenditur disiunctim indeterminatè & confusè; ut *exeo pecuniâ*, scilicet, *hanc vel illâ*, non hæc determinatè.

cxxxviii. Dicit aliquis, in Monte Pietatis non recipitur nisi pecunia regia, ergo qui habet ibi chlamydem oppignoratam, eget pecuniâ regiâ, ut eam exoppignoret.

cxxxix. Respondeo distinguendo consequens: eget pecuniâ regiâ, hac determinatè, ut nimirum sint partes trium assium (nisi ita conventum esset, quo casu per accidens à voce consequente verbum *debeo*, non descenderetur disiunctim, sed determinatè) nego consequentiam; hac vel illa, concedo consequentiam.

cxl. Secundum: à termino affecto uno horum verborum oportet, requiritur, *necessum est* &c., descenditur disiunctim, sive indeterminatè; ut in exemplo supra Chyf. 137.

cxli. Petes, cur non definiamus descensum disiunctivum & disiunctum, ut communiter definiiri solent, scilicet,

cxlii. Descensus disiunctivus est ab universali ad inferiora vel denominata disiunctivè enumeranda per particulam disiungentem integras propositiones; disiunctus est ab universali ad particularia disiunctim enumeranda per particulam disiungentem tantum partes propositionis.

cxliii. Respondeo, quia per illas definitiones descensus disiunctus non satis distinguitur à disiunctivo: nam ab hoc termino universali, *navis est mihi necessaria ad navigandum*, possunt particularia enumerari disiunctivè hoc modo, *vel navis A est mihi necessaria*, *vel navis B est mihi necessaria*; nec inter hos descensus dabis differentiam, nisi ad nostras definitiones confugas.

Regule generales harum Suppositionum.

I.

cxlvi. Non tam debent attendi signa, quam modus significandi signorum, qui ex usu, intentione loquentis & particulis, quibus subiecta limitantur, attendenti patebit.

cxlvii. Ratio 1. est; quia signa sæpè fallunt nos, ac decipiunt; ut 1. ly *aliquis*, quod non semper facit subjectum particularis affirmativæ (quod tamen communiter docetur) sumi disiunctivè; sed quandoque patitur sumi disiunctim; ut hic, *aliqua navis est necessaria ad navigandum*. 2. ly *omnis*; dicitur enim communiter à prædicato universalis affirmativæ descendendi disiunctim, sive confusè, cum tamen sæpè possit descendendi copulativè; ut hic, *omnis homo est rationalis*, ergo Petrus est rationalis; ergo Paulus est rationalis.

Dixi